

Évfordulóra

1.

Ősz volt akkor is, október, — de szebbre
nem emlékeznek emberélet óta — ...
Nagy, sárga csönd feküdt a ligetekre
s szép elmúlásról álmódott a pápa.
A Néva hátán idegen kufárok
terhes hajói ácsorogtak veszteg,
a Péter-Pál erődön éhes, tátott-
szájú, ugatni kész ágyúk merengtek.

Csend volt, — de valami kimondhatatlan
titkos feszültség lapult meg a csendben. —
Mint nyárvégi viharos alkonyatban
közelgő szellőtől is félve rebben
a fiatal fák koronája, gyáva
rettegés kínos hálója szövődött,
s minden gyanús zizzenésre vigyázva
megkettőzötten lépkedtek az örök.

... Lesújtó hírek nyugtalanították
a „tisztességtől“ hájas burzsuákat ...
„Kerenszkij már nem uralja a flottát
s a külvárosok utca-népe lázad ...“
A Téli Palotában minden óra
kínosabb lett, — a kormány ülést tartott, —
Kerenszkij meglógott ... S az Auróra
éber szemei kémlelték a partot.

S az éjszakában elszánt, harcra bátor
csapatok gyűltek a Szmolnijban össze,
és felverteze Pártja igazával
kész volt, hogy urait vérbe fürössze
az ország sokmillió elnyomottja ...
Csak jeltre várt a Grúz, Örmény és Kirgiz ...
A Palotát löni kezdte a flotta
s éjjel a Szmolnijba érkezett Iljics ...

2.

LENIN! — Ki mondana nagyobb, szebbet
e névénél? LENIN! Október szülője,
október jénye, győző fegyvereknek
kovácsa, népek napja, hősök hőse!
LENIN! — s Sztálin! — az ifjú sas, a mester
legjobb tanítványa, segítőtársa!
— Ok adták a munkásoknak a fegyvert
s vezették őket a döntő csatára. —

*De ki állt volna ellen ilyen seregnek,
mely tűzcsövát dob hajnali egekre
s puszta mellet nekimegy a hegyeknek?
A régi világ összedőlt recsegeve.
A munkások vették át a hatalmat
s az új, Lenin mutatta útra léptek,
kenyeret s földet adtak a parasztnak
és békét követeltek minden népnek.*

3.

*... Október van most is, diadaliünnep,
méltó folytatásod Nagy Forradalom. —
Hét éve már hogy vaksötét egünket
tetépted egy szép tavaszi hajnalon.
Hét év nem nagy idő, — de nézd, hazánkban
a multnak már csak árnyékát ha látod, —
a ti példátok állt elöttünk, bátran
harcoló, — s győző — orosz proletárok.*

*A ti példátok lelkesíti harcunk
szovjet testvérek, Sztálin nemzedéke.
Október fényes nyomdokain tartunk
jövönk felé. Az alkotás és béke
nagy eszméi lelkesítik e népet
s teszik boldog országgá szép hazámat. —
Igy győz október dicső szellemének
jegyében korunk, a sztálini század.*

KÉKESDI GYULA

Választás*

Esperes Nagy András istenes ember hírében állott Berencsen. Az esperes nevet is úgy ragasztotta családjára a falu szája a pappal való nagy cimboraságért. Nem tűnt fel senki emberfiának, hogy ő ott tib-lából a pap istállója körül, vagy az udvaron matat reggeltől estig. Megszokták ezt a berencsiek, hiszen apja is, nagyapja is mind a papi földön görnyedtek püposökká. Ugy illett hát, hogy András is vállalja ezt az örökséget. Apja halála után rászállott a nagy tisztesség, hogy a parókiának szántson, vessen, arasson, beszállítsa a fát, kazalha rakja a szalmát, kúpokba a kukoricaszárat, verembe a krumplit. Egyszóval: vállalta azt a nagy feladatot, melyet a közmondás 'is lehetetlennek tart; megtölteni a feneketlen papzsákokot.

András, dicséretére szólva, becsülettel megfelelt hivatalának. Sem apja, sem nagyapja nem szolgáltak olyan hűséggel, mint ő. Szinte árnyéka lett a papnak. Már kora hajnalban ott baktatott a főutcán, hogy a parókia udvarán köszöntse a felkelő napot. Egyszer történt vele csak, hogy a nap első pillantása ágyában érte. Kábán ugrott ki szegényes vackából s a derengő reggeli fényben rohant a paplak felé. S ekkor, ó borzalom, mit látott szegény álmos szeme. A torony árnyéka a nagy gombosvégű keresztel ott feküdt keresztben az úttesten. Atugorja? Nem, ez szentségtörés. Babonákkal teletö-

* Részlet egy hosszabb elbeszélésből.